

deze quaestie in ongunstigen zin beslist te zijn. Het lijdt geen twijfel, dat de operatie ernstige gevaren insluit en dat men zich vooral te wapenen heeft tegen drie vijanden: bloeding, laesie van blaas of urethra, en infectie. Dat deze ook door vaardige handen niet altijd zijn te vermijden blijkt, ondanks den goeden afloop, uit één van de twee door VEIT geopereerde gevallen op nieuw.

Er is nu in den laatsten tijd, wederom uit de Italiaansche school, een modificatie der symphyseotomie voortgekomen, die een groote verbetering belooft te zijn. Het is de extra-mediane verplaatsing der symphysis-snede: het vervangen der symphyseo- door de pubiotomie. Deze pubiotomie is nog jong en slechts driemaal in vivo uitgevoerd; tweemaal in Italië en ééns door onzen landgenoot Dr. VAN DE VELDE in Haarlem. De mededeeling van het laatste geval, te vinden in het Vergaderingsverslag der Gyn. Vereeniging van 13 Oct. j.l., komt ongeveer gelijktijdig met de publicatie van VEIT's symphyseotomieën; de operatie is dus op twee plaatsen en in twee gedaanten in Nederland herleefd.

De mededeeling van Dr. VAN DE VELDE vond in den kring der vakgenooten, speciaal bij de aanwezige hoofden der obstetrische klinieken een gunstig onthaal, zoodat wij waarschijnlijk na verloop van tijd meer gevallen kunnen tegemoet zien.

Voordeelen van de pubiotomie boven de symphyseotomie zijn: de de zaagvlakte valt niet in het midden, zoodat de natuurlijke steun voor blaas en urethra blijft bewaard. De kans op ernstige bloeding is veel geringer, daar de clitoris wordt vermeden. Het gevaar voor doorscheuren van de wond tot in de vagina is minder groot, omdat de weeke deelen zijdelings dikker zijn dan in het midden. De kans op gladde genezing is gunstiger bij twee gladde beenvlakten, dan bij de opening van een gewricht.

Nadeel is misschien de nabijheid der groote vaten, die, bij geringe infectie, tot phlegmasia alba praedisponereet.

Ruimere ervaring moet het beslissend oordeel spreken.

CATHARINE VAN TUSSENBROEK.

C O R R E S P O N D E N T I E.

IV. INTERNATIONAAL PERIODIEK CONGRES VOOR VERLOSKUNDE EN GYNAECOLOGIE.

De 4de zitting van bovengemeld congres zal gehouden worden te Rome van 15—21 September 1902. Aan de orde zijn gesteld de volgende onderwerpe

- 1°. De medische indicaties tot opwekking der baring.
- 2°. De hysterectomie als behandeling van puerperaal-infectie.
- 3°. De genitaal-tuberculose.
- 4°. De operatieve behandeling van carcinoma uteri.

Leden van het congres, die mededeelingen wenschen te doen, worden verzocht zich aan te melden bij den Algemeenen Secretaris van het comité, Prof. ERNESTO PESTALOZZA te Florence (60 via Alfani) vóór 31 Mei a. s.

Op verzoek van het comité heb ik de eer belangstellenden uit te noodigen aan dit congres deel te nemen en tevens te berichten, dat aan hen, die zich bij mij aanmelden, een voorloopig programma zal worden toegezonden.

Prof. PESTALOZZA eindigt den brief waarin hij mijn medewerking inroept, als volgt: „Ce serait pour nous la plus grande joie de pouvoir rendre aux „collègues hollandais une petite partie des courtoisies qu'ils nous ont prodigué pendant notre inoubliable séjour à Amsterdam”.

De Nederlandsche deelnemers kunnen derhalve van een hartelijke ontvangst verzekerd zijn.

Amsterdam, Januari 1902.

MENDES DE LEON.

INGEZONDEN.

Hooggeachte Redactie!

Mag ik U naar aanleiding van het antwoord van den Heer HAENTJENS nog plaatsing verzoeken voor het onderstaande, want de Heer HAENTJENS schijnt de bedoeling van mijn ingezonden stukje niet begrepen te hebben, daar hij aangeeft, dat het cardinale punt van verschil tusschen ons zetelt in het al of niet behandelen van patiënten in een sanatorium. Dit is het niet, doch uitsluitend het feit, dat de Heer HAENTJENS telkens en telkens en op zeer apodictische wijze wetenschappelijke gewaagdheden debiteert in populaire en wetenschappelijke geschriften en van die gelegenheden gebruik maakt, om op niet zeer bescheiden wijze, andere behandelingswijzen of bijzondere klimaten aan te vallen.

Prof. NOLEN drukt dit zeer zachtzinnig uit op blz. 1042, jaargang 1901, Dl. II, van dit *Tijdschrift*, door te zeggen, dat de Heer HAENTJENS in zijn boekje „slechts persoonlijke opvattingen verkondigt, die nog niet de beteekenis van „waarheden hebben”. De Heer HAENTJENS schreef onlangs in een referaat, dat de Kurorte de besmetting met tuberculose in de hand werken en dat men daar niet veel meer doet dan pret maken! Dit is, wat Davos betreft, in strijd met de ervaring en met de door mij gepubliceerde cijfers. Op mijn vraag aan den Heer HAENTJENS zijn beschuldigingen te bewijzen, antwoordt hij nu, door te zeggen, dat hij *geloof*t met MOSLER, dat een patiënt meer gebaat is door behandeling in eigen land, enz. enz., wat geen antwoord op mijn vraag is. Ook verder komt geen spoor van bewijs voor zijn krasse bewering, slechts eenige niet ter zake doende citaten. Zijn antwoord ontwijkt mijn beslist en duidelijk gestelde vraag, om te bewijzen wat hij zegt.

De Heer HAENTJENS vergeet ook telkens, dat er vele patiënten zijn, die niet in een Sanatorium kunnen, behoeven of behooren behandeld te worden en dat er waarschijnlijk steeds meer patiënten buiten de sanatoria zullen zijn